U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka a Mgr. Ing. Radovana Havelce, rozhodl o návrhu **Energetického regulačního úřadu**, se sídlem v Jihlavě, Masarykovo náměstí 5, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Obvodním soudem pro Prahu 8**, a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 26 C 503/2014, o zaplacení částky 12 959 871,40 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **RWM Energo s.r.o.**, se sídlem Český Krumlov, Domoradická 87, IČ: 280 87 011, žalované 1) **OTE, a.s.**, se sídlem Praha 8, Sokolovská 192/79, IČ: 264 63 318 a žalované 2) **E.On Distribuce**, a.s., se sídlem České Budějovice, F. A. Gerstnera 2151/6, IČ: 280 85 400,

takto:

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené Obvodního soudu pro Prahu 8, sp. zn. 26 C 503/2014, o zaplacení částky 12 959 871,40 Kč s příslušenstvím, **j e s o u d**.

II. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 22. 3. 2017, čj. 26 C 503/2014-184, **s e z r u š u j e**.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Návrhem doručeným 26. 9. 2017 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon o některých kompetenčních sporech“) se Energetický regulační úřad (dále též „ERÚ“ či „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) citovaného zákona. Spor vznikl mezi ním a Obvodním soudem pro Prahu 8 ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 26 C 503/2014 o zaplacení 12 959 871,40 Kč s příslušenstvím.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti. Žalobkyně je držitelem licence na výrobu elektřiny. Žalovaná 2 je provozovatelem distribuční soustavy. Žalovaná 1 je právní nástupkyní žalované 2.

[3] Žalobkyně se žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 8 domáhala zaplacení částky 12 959 871,40 Kč s příslušenstvím jako náhrady škody, která jí měla

vzniknout tím, že žalovaná 2 (dále jen „žalovaná“) vůči ní postupovala diskriminačně, když neprovedla zkoušku – první paralelní připojení, v roce 2010, ačkoliv o ni žalobkyně dne 3. 12. 2010 požádala a dne 27. 12. 2010 doložila veškeré potřebné dokumenty.

[4] Žalobkyně se domáhala přiznání výkupních cen pro výrobny připojené k distribuční soustavě v roce 2010. Vzhledem k tomu, že její nároky byly odmítnuty Energetickým regulačním úřadem a následně soudem, vydala se cestou náhrady škody.

[5] Výkupní ceny pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů jsou každoročně stanoveny cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu. Zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, stanoví, že pro výši podpory je rozhodný okamžik uvedení výrobny do provozu. Tímto okamžikem je pozdější z následujících termínů:

1. Účinná licence na výrobu elektřiny – tuto podmínku žalobkyně splnila dle 27. 12. 2010
2. Datum paralelního připojení výrobny distribuční soustavě, dokumentované protokolem o schválení výrobny (protokol o prvním paralelním připojení).

[6] Tento protokol vydává žalovaná a žalobkyně si jej nemohla jinak obstarat. Žalobkyně se domnívá a v žalobě argumentuje, že žalovaná vůči ní postupovala diskriminačně, když zkoušku v roce 2010 neprovedla a provedla ji až lednu 2011.

[7] Za výrobu a dodání 1 557 305 KWh elektřiny obdržela 10 212 827 Kč, ačkoliv se domnívá, že podle výkupní ceny za rok 2010 měla nárok na 23 172 689, 40 Kč. Rozdíl těchto částek proto požaduje po žalované.

[8] Obvodní soud pro Prahu 8 usnesením ze dne 22. 3. 2017 řízení zastavil (výrok I.), s tím, že po právní moci bude věc postoupena Energetickému regulačnímu úřadu (výrok II.) Zároveň rozhodl o nákladech řízení a vrácení části soudního poplatku (výroky III.-V.). V odůvodnění uvedl, že z obsahu žaloby vyplývá, že žalobkyně se ve skutečnosti domáhá přiznání výkupních cen pro výrobny připojené k distribuční soustavě v roce 2010, nikoliv náhrady škody. Odkázal proto na § 17 odst. 7 písm. d) zákona č. 458/2012 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“) a § 52 odst. 1 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie.

[9] Dle obvodního soudu by byl k rozhodnutí příslušný ERÚ, i kdyby byl nárok žalobkyně skutečně uplatněn jako náhrada škody, neboť pro určení pravomoci ERÚ není rozhodné právní posouzení nároku, ale souvislost uplatněného nároku s oblastí podpory elektřiny.

[10] Energetický regulační úřad s postupem obvodního soudu nesouhlasil, a podal zvláštnímu senátu návrh na řešení negativního kompetenčního sporu. V návrhu uvedl, že k založení jeho příslušnosti je třeba posoudit, zda se věc reálně týká podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, či nikoliv. Domnívá se, že v současné věci jde o souvislost jen velmi vzdálenou, neboť žalobkyně sice uvádí skutečnosti, které se staly v souvislosti s připojením její výrobny, a že v důsledku toho nedosáhla na výkupní ceny

z roku 2010, svůj nárok na náhradu škody (nikoliv tedy na vyplacení podpory) opírá o nesplnění zákonných podmínek § 25 odst. 10 písm. c) a d) energetického zákona ve znění účinném do 17. 8. 2011, podle nichž má provozovatel distribuční soustavy mimo jiné zajišťovat neznevýhodňující podmínky pro připojení zařízení k distribuční soustavě. Co se týká náhrady škody, právní vztahy by se řídily ustanoveními občanského zákoníku. Nárok vznášený žalobkyní je odvozen od tvrzeného protiprávního jednání žalované, které má spočívat v tom, že žalovaná měla povinnost uzavřít s žalobkyní smlouvu o dodávce elektřiny z obnovitelných zdrojů s výkupními cenami pro výrobny uvedené do provozu v roce 2010, tuto povinnost porušila a tak jí vznikla povinnost doplatit žalobkyni rozdíl oproti výkupním cenám pro výrobny uvedené do provozu v roce 2011. Jedná se tak de facto o nárok na náhradu škody ve formě ušlého zisku požadovaný po tom, kdo měl tuto škodu způsobit porušením právní povinnosti.

[11] Energetický regulační úřad v minulosti rozhodoval spor žalobkyně a žalované, zda měla žalovaná povinnost uzavřít s žalobkyní smlouvu o dodávkách v cenách platných pro fotovoltaické elektrárny uvedené do provozu v roce 2010. Návrh žalobkyně ERÚ zamítl, jeho rozhodnutí bylo následně potvrzeno obecnými soudy, neboť proti rozhodnutí ERÚ podala žalobkyně žalobu podle části V. občanského soudního řádu. Proto považuje otázku, zda byla žalovaná povinna s žalobkyní uzavřít smlouvu v cenách pro rok 2010 za věc rozsouzenou.

[12] Současný spor není dle navrhovatele veden o výši částky podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů, ani o samotné poskytnutí podpory, resp. o nárok na výkup podporované elektřiny, nebo na uzavření smlouvy o jejích dodávkách, ale o náhradu školy, která je pouze vyčíslena s využitím výkupních cen určených v rámci podpory, s podporou však věcně nesouvisí.

[13] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou. Podle § 1 odst. 2 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů, je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc Obvodní soud pro Prahu 8 i navrhovatel, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů.

[14] Východiskem pro úvahy zvláštního senátu při rozhodování jakéhokoli kompetenčního sporu mezi orgánem veřejné správy a soudem ve věcech soukromoprávních je premisa, dle které rozhodovací pravomoc zde náleží zásadně soudům; v případech, kdy zákonodárce výslovně legislativně zakotví, že určitá oblast sporů v oblasti soukromého práva má být svěřena do rozhodovací pravomoci správního orgánu, jde o výjimku z tohoto obecného pravidla. Zvláštní senát například již v rozhodnutí ze dne 13. 4. 2010, čj. Konf 108/2009-11, č. 2275/2011 Sb. NSS, uvedl, že *„výluky z rozhodovací pravomoci obecných soudů ve prospěch správních orgánů je třeba vykládat restriktivně. Tyto výluky totiž odnímají soudům jejich nejvlastnější pravomoc – rozhodovat spory ze soukromoprávních vztahů v klasickém nalézacím řízení.“* Proto *„nebude-li možno podřadit právě projednávaný případ pod žádnou z oblastí, ve kterých je ERÚ oprávněn rozhodovat, bude ve věci dána pravomoc obecného soudu.“*

[15] Obvodní soud řízení o podané žalobě zastavil, neboť se domníval, že k řízení je příslušný Energetický regulační úřad na základě § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona, který zní: *„Energetický regulační úřad dále rozhoduje spory týkající se podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů nebo elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla, elektřiny vyrobené z druhotných energetických zdrojů nebo tepla z obnovitelných zdrojů a spory o výši náhrady při dispečerském řízení výrobny elektřiny z obnovitelných zdrojů energie podle § 26 odst. 6.“*

[16] Pravomoc Energetického regulačního úřadu založil obvodní soud dále na § 52 zákona o podporovaných zdrojích energie: *„(1) Úřad rozhoduje spory týkající se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů, elektřiny z druhotných zdrojů nebo elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a podpory tepla. (2) Úřad rozhoduje další spory, jejichž předmětem je splnění peněžité povinnosti uložené tímto zákonem nebo sjednané na základě tohoto zákona, nebo povinnosti vrácení neoprávněně čerpané podpory podle § 51.“*

[17] Obvodní soud posoudil podanou žalobu tak, že žalobkyně se ve skutečnosti domáhá přiznání výkupních cen elektřiny za rok 2010. S tímto výkladem se však zvláštní senát neztotožnil. Z podané žaloby jasně vyplývá a je zřejmé, že žalobkyně se na civilní soud obrací s nárokem na náhradu škody, a to záměrně, neboť v řízení před Energetickým regulačním úřadem, kde se domáhala, aby ERÚ vyslovil povinnost žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o odběru elektřiny s cenami za rok 2010, neuspěla. Žalobkyně svou argumentaci v žalobě jasně staví na porušení povinnosti žalované vyplývající pro ni z právní úpravy a domáhá se náhrady škody, která jí v důsledku tohoto porušení vznikla.

[18] Obvodní soud v usnesení, kterým zastavil řízení, uvedl, že i kdyby se jednalo o náhradu škody, byl by k projednání příslušný Energetický regulační úřad, neboť rozhodným není právní posouzení nároku, ale souvislost s oblastí podpory elektřiny.

[19] Tato úvaha však není správná. Zvláštní senát již dříve vyslovil, že: *„Energetický zákon je prostředkem veřejnoprávní regulace energetických odvětví, v nichž se jinak ekonomická aktivita zúčastněných subjektů odehrává (stejně jako je tomu v jiných oblastech ekonomické činnosti) ve vztazích práva soukromého. Strategická povaha tohoto odvětví, jeho přirozený potenciál k deformaci pravidel hospodářské soutěže (tendence k monopolizaci výroby a distribuce energií, výrazně asymetrické postavení koncových odběratelů – zákazníků i jejich informační asymetrie apod.) i značná tendence k vytváření negativních externalit, vedou k nutnosti státu vrchnostensky do (jinak svou podstatou soukromoprávních) vztahů zúčastněných subjektů zasahovat. Zdá se tedy být zřejmé, že pravomoci svěřené ERÚ směřují právě k naplnění těchto cílů …“* (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 4. 12. 2017, čj. Konf 13/2016-20)

[20] Žalobkyně v současném případě v žalobní argumentaci jasně vymezila svůj nárok jakožto náhradu škody za porušení právní povinnosti žalované. Souvislost s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů v současném sporu zcela jistě existuje a byla základem vzniku nároku žalobkyně. Jak právní úprava v energetickém zákoně, tak v zákoně o podporovaných zdrojích energie jsou však koncipovány velmi obecně a vágně. Na základě takového vymezení nelze dovodit, že by zákonodárce zamýšlel svěřit rozhodování

jakéhokoliv sporu, který souvisí s podporou výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, správnímu orgánu namísto soudu. Ustanovení § 17 odst. 7 energetického zákona, které zakotvuje kompetence Energetického regulačního úřadu, v písm. a) až c) jasně stanovuje jednotlivé okruhy sporů, které Energetický regulační úřad rozhoduje. Nedává Energetickému regulačnímu úřadu plošně pravomoc v rozhodování jakéhokoliv sporu. Stejně tak nelze § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona vykládat tak, že by se vztahoval na jakýkoliv spor související s podporou elektřiny. Při této úvaze je třeba vycházet ze smyslu a účelu právní regulace stanovené v energetickém zákoně. Z předchozího odstavce je zřejmé, že hlavní funkcí ERÚ je regulace trhu a dohled, nikoliv nahrazování funkce soudu ve sporech, které jsou svou povahou soukromoprávní.

[21] Z výše uvedeného důvodu nelze přijmout názor obvodního soudu, že pravomoc ERÚ nezávisí na právní kvalifikaci nároku s odůvodněním, že zde existuje souvislost s podporou výroby elektřiny. Jak již zvláštní senát předestřel, výjimky ze soudního rozhodování ve prospěch jiných orgánů je třeba vykládat restriktivně.

[22] Předmětem sporu není uzavření smlouvy dle energetického zákona, o němž Energetický regulační úřad ve vztahu k žalobkyni a žalované již rozhodoval, ani se nejedná o spor vyplývající ze smluvního vztahu žalobkyně se žalovanou. Stejně tak nejde ani o spor o splnění povinnosti uložené zákonem o podporovaných zdrojích energie, který by pravomoc ERÚ zakládal.

[23] Od toho je třeba odlišit situaci, kdy žalobkyně tvrdí, že splnila všechny podmínky pro přiznání výkupních cen pro rok 2010, resp. uzavření smlouvy, a žalovaná ji s ní neuzavřela. Tuto situaci posuzoval zvláštní senát ve věci Konf 46/2017 a příslušným k rozhodnutí shledal Energetický regulační úřad, neboť souvislost s podporou energie je zde zřejmá a příslušnost Energetického regulačního úřadu ve sporech o uzavření smlouvy vyplývá z § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona.

[24] Vzhledem k výše uvedené argumentaci zvláštní senát usoudil, že k projednání a rozhodnutí věci je založena pravomoc Obvodního soudu pro Prahu 8.

[25] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 22. 3. 2017, čj. 26 C 503/2014-184.

[26] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy obvodní soud pro Prahu 8 pokračovat v řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Konf 52/2017-22

V Brně 21. března 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu